

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2010

Myrto Azina Chronides – Cyprus

To Peirama (2009)

The Experiment

Publishing House **Armida Publications**

Biography

Myrto Azina Chronides (b.1961) was born in Nicosia, Cyprus. Since her early years, she has written many essays and poems. She won several literary prizes at the Pancyprian Gymnasium for poetry and prose, and published her first book, *Hemerologion*, at the age of fifteen. After graduation, she specialized in General Medicine at the academic hospital of the University of Bonn in Euskirchen. Since 2007, she has been working in Cyprus at the Department of Medical and Public Health Services. She has received a positive critical reaction for her modern and unconventional writing style, while her short stories have featured in many literary magazines and in two national anthologies.

Synopsis

In short, Myrto Azina's book could be described as a study on erotic love and the soul. A couple's sexual relationship forms the central theme running across most of the stories. From the beginning, He and She, the book's protagonists, take a pledge to undergo an 'experiment': to understand the nature of erotic love and their relationship by abstaining from carnal contact so as to devote themselves to writing. She is an unbowed woman who claims her freedom. He is, "a wise man, a believer in the Socratic saying, 'All I know is that I know nothing'". *To Peirama's* peculiar, subtly connected narrative houses a collection of tales that lean towards the structure of a synthetic prose piece, neither novella nor novel. Consequently, the book is an original work, which does not fit easily within any traditional genre of creative prose.

To Peirama

Myrto Azina Chronides

Το σπήλαιο και το δέντρο

– *C'est une Folie!*
(Είναι μια τρέλα)... και γέλασε.

– *Ma Folie!*
(Η δική μου τρέλα),
εσύ, της απάντησε.

Anne Delbée, “Une femme”

... and all this is folly to the world
(... κι όλα αυτά είναι τρέλα για
τον κόσμο).

Ezra Pound, “A girl”

Εδώ και τρεις νύχτες, δεν περνούσε το κατώφλι του δωματίου. Την κοίταζε από μακριά, που είχε απλωμένα τα χαρτιά της, στοιβαγμένα τα βιβλία και τα μολύβια πάνω στο κρεβάτι τους και το παράθυρο ανοιχτό στο καταχείμωνο, να βλέπει, λέει, το φεγγάρι.

Αν δεν ήξερε αυτές τις καταστάσεις από παλιά, θα νόμιζε πως είχε μπει στην κλιμακτήριο κι άρχισαν οι εξάψεις. Αναγνώριζε όμως τη φωτιά στα μάτια της, το βλέμμα της τρελής, όπως έλεγε η ίδια, κι ήξερε και το χέρι της καλά, που πηγαينوερχόταν νευρικά πάνω στο χαρτί, σαν το βελόνι ραπτομηχανής, που ράβει ακατάπαυστα κάποιο στρίφωμα φούστας.

Εκείνη, πάλι, δεν τον προσκαλούσε, ούτε προκαλούσε το άγγιγμά του. Ένωθε μια φωτιά να καίει στο σώμα της που δεν προερχόταν από τον ίδιο.

Οι χυμοί κυκλοφορούσαν αδιάκοπα. Η μαύρη χολή, το αίμα, ο αέρας, η βλέννα, όπως τα κατέγραψε πριν χρόνια ο Paracelsus, ξεκινώντας από τον Ιπποκράτη. Ήταν δηλητηριασμένη με τις λέξεις.

Κι έπειτα ήταν και κάτι άλλο. Κάτι που δεν ήθελε ακόμα να του ομολογήσει. Κάτω από το κρεβάτι τους, ήταν εδώ και μέρες μια καταπακτή, που δημιουργήθηκε από το τίποτα.

Ήταν δυο ή τρεις μέρες μετά τα Χριστούγεννα και ξάπλωναν μαζί στο στρώμα, όταν ακούστηκαν παράξενες κραυγές να σχίζουν τον αέρα.

Εκείνη σηκώθηκε απότομα και κοίταξε μέσ' απ' το τζάμι και είπε:

«Ω κοίτα! Μα κοίταξε σου λέω, κάτι λευκά πουλιά πετούνε στο φεγγάρι».

Κι εκείνος μισοσήκωσε τον κορμό του, τεντώθηκε κι είδε τα πουλιά και της εξήγησε:

«Είναι οι χήνες του χιονιού. Μα τι παράξενο! Πώς βρέθηκαν στα μέρη μας; Θα χιονίσει σίγουρα πολύ ετούτο το χειμώνα».

«Θα 'θελα να 'μουνα πουλί», του είπε. «Να πετώ πάνω απ' τα σπίτια και να προσπαθώ να φτάσω στα πιο ψηλά βουνά. Να παίζω με τα ξάρτια των караβιών και να κουρνιαζώ στους ψηλούς πύργους των κάστρων. Κι όταν σε πεθυμώ, να 'ρχομαι πάλι, γυναίκα, στην αγκαλιά σου».

«Tree you are, moss you are...» (Είσαι δέντρο, είσαι βρύο...), της απήγγειλε ένα στίχο από τον Ezra Pound.

«Δεν θα μπορούσα να 'μαι δέντρο», του είπε. «Τα δέντρα δεν μπορούν να πετάξουν. Κι εγώ πετώ, πετώ, κοιτάξέ με πώς πετώ!» είπε κι έκαμε μια πιρουέτα σέρνοντας μαζί της και το σεντόνι, που την τύλιξε σαν να 'ταν κάποιο άγαλμα ήρωα που περιμένει τ' αποκαλυπτήρια.

«Κι όμως, είσαι δέντρο», της είπε. «Ένα δέντρο που θέλει να πετάξει, αλλά οι ρίζες του στο χώμα είναι το ίδιο στιβαρές με τα κλαδιά του. Δεν θα πετάξεις ποτέ ολότελα. Θα μεγαλώνεις τα κλαδιά σου να φτάσουν το φεγγάρι, θα τεντώνεσαι, μα οι ρίζες σου όλο και θα σε δένουν με το χώμα. Θα ζουν υπόγεια, ανεξάρτητα από σένα τη δική τους ζωή και θα κρατούν και το σώμα του δέντρου σου στερεό, να μεγαλώνει χωρίς τον κίνδυνο του αγέρα».

«Εγώ θα πετάξω! Πιστεύω στα θαύματα», του είπε με νόημα. «Άσε και θα δεις!»

«Μ' αρέσουν οι εκπλήξεις», της απάντησε παιχνιδιάρικα.

Οι χήνες του χιονιού έφεραν μαζί τους επισκέψεις: Μια μακρινή θεία· την είδε εκείνη και την κάλεσε για φαγητό, ν' αναθερμάνουν τις σχέσεις τους.

«Θέλεις να σου διαβάσω ποίηση καθώς πίνεις το τσάι σου;» τη ρώτησε.

Κι άρχισε να διαβάζει. Όταν σχεδόν είχε τελειώσει, γύρισε και κοίταξε τα γουρλωμένα μάτια της θείας, τάχα, «Τι ποιήματα είναι αυτά, παιδί μου», και πριν προλάβει να κάμει η ίδια κάποιο σχόλιο, η θεία άφησε μια λέξη να πέσει στην ποδιά της.

Κι ήταν η λέξη που έψαχνε για χρόνια. Η λέξη-αζίνα, γιατί μ' αυτή άρχισε να σκάβει το λαγούμι κάτω από το κρεβάτι τους. Τακ τακ, ντουκ ντουκ, έσκαβε τα βράδια ενώ αυτός κοιμόταν. Μια-δυο φορές τον ξύπνησε, τον αναστάτωσε. Ύστερα

σκέφτηκε να βάλει στο κρασί του υπνωτικό ή κάποιο βότανο, μέχρι να τελειώσει το σκάψιμο. Έτσι έκαμε. Το λαγούμι προχωρούσε. Η λέξη – αξίνα ανακατώθηκε τόσο με τα χρώματα, που χάθηκε λασπωμένη στον πυθμένα του πηγαδιού.

Ξάφνου έφτασε. Έφτασε στο σπήλαιο, στα Πετράλωνα, λίγα χιλιόμετρα έξω απ' τη Θεσσαλονίκη. Μια υγρή, θερμή ατμόσφαιρα την τύλιξε από παντού.

«Έξω είναι πλην έξι βαθμοί, μέσα ζεστασιά», είπε ο ξεναγός. «Γι' αυτό το διάλεξε ο πρωτόγονος άνθρωπος, για να προστατεύεται από το κρύο».

Εκείνη έδωσε γρήγορα γρήγορα τον ξεναγό κι έμεινε μόνη. Στα πόδια της, παντού απλωμένη μια λίμνη, σαν ένας διάφανος καθρέφτης. Από ψηλά, τεράστιοι σταλαχτίτες σαν πολυέλαιοι κι από δίπλα σταλαγμίτες σαν κολόνες. Μικρά γεφύρια ένωσαν τις αίθουσες, η σπηλιά ήταν χωρισμένη σε διάφορα διαμερίσματα με αλάτινα κιγκλιδώματα.

Της φάνηκε πως άκουγε από παντού μια μελωδία: «Τρεις μέρες χώρισα από σένα...». Ίσως ερχόταν από το ραδιόφωνο του ξεναγού. Μέσα απ' το νερό, έλαμπαν κέρματα, ευχές από τους περαστικούς να ξαναγυρίσουν κάποτε σ' εκείνη τη σπηλιά.

Κι ύστερα κάθισε σ' ένα κούφωμα που έμοιαζε με κάθισμα κι ένιωσε πως αποκοιμιόταν και πως το σώμα του, το αγκάλιασμά του, πρωτόγονα όσο ποτέ, εισχώρησαν μέσα της απότομα. Τόσο απότομα που θέλησε για μια στιγμή να κλάψει. Όχι από πόνο. Από ξάφνιασμα, γιατί περίμενε από χρόνια αυτό το βίαιο σμίξιμο, και να που ήρθε τώρα με μια λέξη μόνο από το πουθενά.

«Περίμενε», του είπε. «Μη συνεχίζεις έτσι. Μου λείπουν οι λέξεις σου, ο λόγος σου. Πέρασαν αιώνες από τότε που κατοικούσαμε σε τούτη τη σπηλιά».

«The tree has entered my hands,
The sap has ascended my arms», της ψιθύρισε.

(Το δέντρο έχει μπηχτεί στα χέρια μου,
Ο χυμός έχει ανεβεί στα μπράτσα μου).

Ύστερα εκείνη σηκώθηκε αργά και καθρεφτίστηκε στη λίμνη
κι η εικόνα της αλλοιωνόταν ολοένα...

* * *

«Τελικά, είμαι δέντρο», του ομολόγησε καθώς τον έβλεπε να στέκεται στο κατώφλι του υπνοδωματίου. «Είμαι χιονισμένη το χειμώνα κι ανθισμένη την άνοιξη. Ρίχνω τα φύλλα μου το φθινόπωρο και πρασινίζω το καλοκαίρι. Ανεβάζω κλαδιά στο φεγγάρι για να πετάξω κι ελπίζω πάντα πως οι ρίζες μου είναι μέσα σου.

»Ρουφούν αίμα από την καρδιά σου. Οι χυμοί μου φαρμακώνουν τον εγκέφαλό σου. Τα τριχοειδή μου στήνουν ενέδρες στη λογική σου. Θα 'θελα να 'μουν ένα σαρκοβόρο δέντρο. Να σε τρώω λίγο λίγο ολόκληρο και να σε κυφορώ γεννώντας σε, όλες τις εποχές στα κλαδιά – τα χέρια μου. Θα 'ναι η μόνη μου παρηγοριά, αφού ποτέ δεν θα μπορέσω να πετάξω όπως θέλω.

»Έλα μέσα λοιπόν κι άσε με να σε ξαφνιάσω με τις τρέλες μου. Πέρνα γρήγορα γρήγορα το κατώφλι και μοιράσου τη χαρά μου!»

«Μα τι 'ναι όλα αυτά», είπε ο άντρας έκθαμβος, μπαίνοντας απ' το λαγούμι στη σπηλιά. Παράλληλα ανοιγόκλεισε τα μάτια του, βλέποντας πως, αντί για κέρμα, κάποιος είχε ρίξει μες στη λίμνη το φεγγάρι.

Η γυναίκα γέλασε. Τα ήξερε όλα. Τα είχε ονειρευτεί τόσες φορές. Τα είχε σκηνοθετήσει άλλες τόσες.

«Κυρία, κυρία», τους διέκοψε ο ξεναγός. «Ελάτε να δείτε το σκελετό του πρωτόγονου ανθρώπου! Πέθανε στα τριάντα του, σε βαθιά γεράματα, κουλουριασμένος σ' αυτό το κούφωμα».

Η γυναίκα έσπρωξε πάλι στο πλάι τον ξεναγό και σκέφτηκε: «Αφού σ' αγαπώ και σ' αγαπώ, τι έχει να γυρέψει εδώ ο θάνατος;»

Φλεβάρης 2002

The Experiment

Myrto Azina Chronides

Translated from the Greek by Irena Ioannides

The cave and the tree

– *C'est une Folie! (It's Folly)... and she laughed.*

– *Ma Folie! (My Folly), you, he replied to her.*

Anne Delbée, "Une femme"

... and all this is folly to the world

Ezra Pound, "A girl"

Three nights now he wouldn't cross the threshold into the bedroom. He watched from a distance — how she had spread out her papers, piled up her books and pencils on their bed, with the window open in the dead of winter so she could see, as she would say, the moon.

If he had not experienced similar situations in the past, he would have thought she had entered menopause and that the hot flashes had started. But he recognized the fire in her eyes, the gaze of a mad woman, as she would call it, and knew that hand too well — nervously moving back and forth over the paper like the needle of a sewing machine that incessantly hems a skirt.

Then again, she did not invite him, nor provoke his touch. A fire was burning her body, but he was not the cause.

The juices kept circulating. Black bile, blood, air, mucus, as had been recorded centuries ago by Paracelsus, starting with Hippocrates. She was poisoned by words.

And there was something else — something that she did not wish to confess to him yet. Under their bed, for days now, a trapdoor had been created out of nothing.

It must have been two or three days after Christmas, when they were laying in bed together and those strange cries tore the air.

She jumped up, looked out the window, and exclaimed:

“Oh look! Look, I tell you, some white birds are flying to the moon.”

And he half-raised his torso, stretched, saw the birds, and explained:

“Snow geese. How strange! How did they ever get to our parts? We’re sure to get a lot of snow this winter.”

“I’d love to be a bird,” she said. “To fly over houses, trying to reach the highest mountains. To play with the rigging of boats and roost in the tall towers of castles. And when I miss you, to turn back into a woman, in your arms.”

“Tree you are, moss you are...” he recited a verse by Ezra Pound to her.

“I couldn’t be tree,” she said. “Trees can’t fly. And I’m flying, flying, look how I’m flying!” she said, pirouetting with the sheet wrapped around her body like the statue of a hero that waits to be unveiled.

“But you are a tree,” he told her. “A tree that wants to fly, but whose roots in the ground are as sturdy as its branches. You’ll never be able to fly, not completely. You’ll keep growing your branches to reach the moon, you’ll stretch, but your roots will fix you deeper in the soil. They’ll live underground, have their own life despite you, keeping the body of the tree solid, growing without fearing the wind.”

“I will fly! I believe in miracles,” she said with meaning. “You’ll see!”

“I like surprises,” he replied playfully.

The snow geese brought visitors with them: a distant aunt. She had run into her and invited her to dinner, to rekindle their relationship.

“Shall I read poetry to you while you drink your tea?” she asked her.

And she started to read. As she was about to finish, she noticed the aunt’s bulging eyes, as though: “What kinds of poems are these, my dear?” and before she had a chance to comment, the aunt let a word drop into her apron.

And that was the word she had been seeking for years. That was the word-pickaxe, with which she started digging the tunnel under their bed. Tack-tack, tock-tock, she dug at night while he slept. She disturbed him, woke him up once or twice. Then she thought of dropping a narcotic or some herb into his wine, just until she finished digging. And that’s what she did. The tunnel was extending. The word-pickaxe became so mixed up with the soil and, muddy as it was, it got lost at the bottom of the well.

Suddenly she arrived. She arrived at the cave, at Petralona, a few kilometers outside Thessaloniki. A warm, moist air enveloped her.

“It’s minus six outside, but warm inside,” the tour guide said. “This is why primitive man chose this place, to protect himself from the cold.”

Without delay she sent the guide away, and was left alone. At her feet, a lake stretched out everywhere like a transparent mirror. High above, enormous stalactites like chandeliers,

and stalagmites like columns to the sides. Small bridges connected the rooms, and the cave was divided into compartments by salty railings.

She thought she was hearing a song everywhere: “Three days away from you...” Perhaps it was the tour guide’s radio. Under the water the coins shone, wishes of the tourists to return to this cave one day.

And then she sat into a hollow that resembled a seat, felt herself nodding off and its body, its embrace, as primitive as ever, penetrating her abruptly. So abruptly that for a moment she wanted to cry. Not from pain. From surprise, because she had waited for this violent union for years, and now it had come out of nowhere, at the drop of one word.

“Wait,” she said to it. “Don’t continue like this. I miss your words, your language. It’s been centuries since we’ve lived in this cave.”

“The tree has entered my hands,

The sap has ascended my arms,” it whispered to her.

Then she slowly got up, cast her reflection into the lake, and her image kept shifting...

* * *

“Turns out, I am tree,” she confessed seeing him standing at the threshold to the bedroom. “I’m covered with snow in winter, and I bloom in spring. I shed my leaves in autumn, and I am verdant in summer. I raise my branches to the moon to fly, always hoping that my roots are inside you.

“They draw blood from your heart. My sap poisons your brain. My capillaries ambush your logic. I’d like to be a carnivorous tree. To consume you whole, bit by bit, to gestate you

and to give birth to you, every season in the branches – my hands. It'll be my only consolation, because I'll never be able to fly, as I wish.”

“So why don't you come inside, and let me surprise you with my folly. Cross the threshold quickly, and come share my joy!”

“What's all this?” the man asked in bewilderment, entering through the tunnel into the cave. All at once he blinked and saw that, instead of a coin, someone had cast the moon into the lake.

The woman laughed. She knew everything. She had dreamed of everything so many times. And had staged it that many more.

“Madam, Madam,” the tour guide interrupted them. “Come see the skeleton of the primitive man! He died in his thirties, of deep old age, curled up in this hollow.”

The woman pushed the guide aside again and thought:

“Since I love you and I love you, what place has death here?”

February 2002

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2010

Myrto Azina Chronides – Cyprus

To Peirama

The Experiment

132 pp, 2009

Rights sold to (*Last Update – September 2011*):

Bulgaria: Balkani

Czech Republic: Nakladatelstvi Dauphin

Germany: Groessenwahn Verlag

Romania: Meronia

Serbia: Karpos

UK: Garnet Publishing

Publishing House **Armida Publications**

Valesta 36A – 2370 Ayios Dhometios – Nicosia, Cyprus

Tel. +357 (22)358028 – www.armidapublications.com

Contact: haris@armidapublications.com

ISBN: 978-9963-620-53-1

EUPL / FEP-FEE – Rue Montoyer, 31 – B-1000 Brussels – T. +32 (0)2 770.11.10

info@fep-fee.eu – www.euprizeliterature.eu

Education and Culture DG

Culture Programme

 **european
booksellers
federation**

**FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS
FÉDÉRATION DES ÉDITEURS EUROPÉENS**